

**w sprawie zakładowego planu kont dla jednostek budżetowych: szkół  
podstawowych, przedszkoli i gimnazjum.**

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity z 2009 r. Dz.U. Nr 152, poz. 1223 z późn. zm.).

zarządza się co następuje:

**§ 1**

Wprowadza się do stosowania zakładowy plan kont dla jednostek budżetowych szkół podstawowych, przedszkoli i gimnazjum – zgodnie z załącznikiem Nr 1 do niniejszego zarządzenia.

**§ 2**

Traci moc załącznik Nr 1 do Zarządzenia Wójta Gminy Człuchów Nr 201/06 z dnia 28 października 2006 r. polityki rachunkowości dla jednostek oświatowych w sprawie zmian w Zarządzeniu Wójta Gminy Człuchów Nr 179/06 z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości.

**§ 3**

W sprawach nieuregulowanych niniejszym zarządzeniem ma zastosowanie aktualny „Komentarz do planu kont” Marii Augustowskiej.

**§ 4**

Zobowiązuje się wszystkich pracowników właściwych merytorycznie z tytułu powierzonych im obowiązków do zapoznania się z wyżej wymienionym dokumentem i do przestrzegania w pełni zawartych w nim postanowień.

**§ 5**

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2011 r. i podlega ogłoszeniu w Biuletynie Informacji Publicznej.

  
**WÓJT**  
**Adam Marciniak**

Załącznik Nr 1  
do Zarządzenia Wójta Gminy Człuchów Nr 279/10  
z dnia 26 października 2010 r.

**ZAKŁADOWY PLAN KONT  
DLA JEDNOSTEK BUDŻETOWYCH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH,  
PRZEDSZKOLI I GIMNAZJUM**

Wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych i ich powiązania z kontami księgi głównej dla jednostek budżetowych oraz zasady prowadzenia ewidencji, umorzenia i amortyzowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

**Konta bilansowe**

**Zespól 0 – Majątek trwały**

011 - Środki trwałe

013 - Pozostałe środki trwałe

014 - Zbiory biblioteczne

020 - Pozostałe wartości niematerialne i prawne

021 – Podstawowe wartości niematerialne i prawne

071 - Umorzenie środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych

072 - Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych

080 - Inwestycje (środki trwałe w budowie)

**Zespól 1 – Środki pieniężne i rachunki bankowe**

101 – Kasa

130 – Rachunek bieżący jednostki

141 – Środki pieniężne w drodze

**Zespól 2 – Rozrachunki i roszczenia**

201 - Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami

- 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych
- 222 - Rozliczenie dochodów budżetowych
- 223 - Rozliczenie wydatków budżetowych
- 225 - Rozrachunki z budżetami
- 226 – Długoterminowe należności budżetowe
- 229 - Pozostałe rozrachunki publicznoprawne
- 231 - Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń
- 234 - Pozostałe rozrachunki z pracownikami
- 240 - Pozostałe rozrachunki
- 290 - Odpisy aktualizujące należności

### **Zespół 3 – Materiały i towary**

- 300 - Rozliczenie zakupu
- 310 – Materiały

### **Zespół 4 – Koszty według rodzajów i ich rozliczenie**

- 400 - Amortyzacja
- 401 – Zużycie materiałów i energii
- 402 – Usługi obce
- 403 – Podatki i opłaty
- 404 – Wynagrodzenia
- 405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia
- 409 – Pozostałe koszty rodzajowe

### **Zespół 7 – Przychody, dochody i koszty**

- 720 – Przychody z tytułu dochodów budżetowych
- 750 – Przychody finansowe
- 751 – Koszty finansowe
- 760 – Pozostałe przychody operacyjne
- 761 – Pozostałe koszty operacyjne
- 770 – Zyski nadzwyczajne
- 771 – Straty nadzwyczajne

### **Zespół 8 – Fundusze, rezerwy i wynik finansowy**

- 800 - Fundusz jednostki

810 – Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje

840 – Rezerwy i rozliczenia międzyokresowe przychodów

860 – Wynik finansowy

#### **Konta pozabilansowe**

090 – Środki trwałe obce

975 – Wydatki strukturalne

980 – Plan finansowy wydatków budżetowych

998 - Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego

999 - Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat

## ZASADY FUNKCJONOWANIA KONT BILANSOWYCH

### Zespół 0 – Majątek trwały.

#### Konto 011 - Środki trwałe.

Konto 011 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością jednostki, które są umarżane stopniowo według stawek amortyzacyjnych określonych w ustawie o podatku od osób prawnych. Nie podlegają ujęciu na koncie 011 środki trwałe podlegające ewidencji na kontach 013, 014.

Na koncie tym ewidencjonuje się nieruchomości, w tym : grunty, prawo użytkowania wieczystego gruntów, budynki i budowle, spółdzielcze prawo do lokalu użytkowego i mieszkalnego, maszyny i urządzenia, środki transportu oraz ulepszenia (sfinansowane ze środków inwestycyjnych), a także inne przedmioty o przewidywanym okresie użytkowania dłuższym niż 1 rok, których cena zakupu lub wytworzenia jest wyższa niż 3.500 zł.

Do środków trwałych zalicza się również ulepszenia w obcych środkach trwałych, którymi są sfinansowane ze środków inwestycyjnych koszty poniesione w celu dostosowania obcego obiektu (środka trwałego) do potrzeb użytkowania. Po upływie terminu użytkowania obcy obiekt przekazuje się właścicielowi wraz z dokonanymi w nim ulepszeniami na zasadach określonych w umowie.

Środki trwałe otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa lub od jednostek samorządu terytorialnego wprowadza się do ewidencji w wartości określonej w decyzji o przekazaniu.

Środki trwałe otrzymane od podmiotów gospodarczych lub osób fizycznych z tytułu darowizny lub w inny nieodpłatny sposób wprowadza się na podstawie wyceny, tj. wycenia się od wartości rynkowej z dnia nabycia, chyba że umowa darowizny albo umowa o nieodpłatnym przekazaniu określa tę wartość w niższej wysokości (ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych).

Zwiększenie stanu środków trwałych następuje pod datą przyjęcia do używania z inwestycji, od dostawców lub od innych jednostek przekazujących. Ujawnione nadwyżki środków trwałych wprowadza się do ksiąg pod datą ich zinwentaryzowania.

Zmniejszenie stanu podstawowych środków trwałych następuje pod datą postawienia ich w stan likwidacji, ujawnienia niedoboru albo szkody, sprzedaży lub przekazania nieodpłatnego.

Księgowanie na stronie Wn konta 011 dokonywane są na podstawie dokumentów : faktura VAT, rachunek, protokół odbioru obiektu powstałego w procesie inwestycyjnym, protokół zdawczo – odbiorczy wraz z decyzją kompetentnego organu – Kierownika jednostki dotyczącą oddania w trwały zarząd lub nieodpłatnego przekazania, zestawienie różnic inwentaryzacyjnych oraz akt darowizny lub spadku.

Dowodami rozchodu środków trwałych są : protokoły postawienia w stan likwidacji, protokoły zdawczo – odbiorcze zarządzonego przekazania nieodpłatnego, protokoły szkód, zestawienie różnic inwentaryzacyjnych lub pokwitowanie odbioru kupującego.

Na stronie Wn konta 011 ujmuje się w szczególności :

- przychody nowych lub używanych środków trwałych pochodzących z zakupu lub z zakończonych inwestycji oraz otrzymanych w trwały zarząd lub w nieodpłatne używanie od Skarbu Państwa, a także z tytułu darowizny lub spadku,
- zwiększenie wartości początkowej o nakłady poniesione na modernizację istniejących własnych środków trwałych,
- wartość ulepszenia w obcych środkach trwałych,
- zwiększenie wartości początkowej środków trwałych dokonywane wskutek aktualizacji ich wyceny,
- ujawnione nadwyżki inwentaryzacyjne.

Na stronie Ma ujmuje się :

- wycofanie środków trwałych z używania wskutek ich likwidacji z powodu:
  - a) zniszczenia,
  - b) zużycia,
- sprzedaż środków trwałych,
- nieodpłatne przekazanie środków trwałych,
- ujawnione niedobory środków trwałych,
- zmniejszenie wartości początkowej środków trwałych dokonywane wskutek aktualizacji ich wyceny.

Ewidencja szczegółowa do konta 011 jest prowadzona w poniższych formach dokumentacji księgowej:

- księgach środków trwałych,
- tabelach amortyzacyjnych środków trwałych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona jest z podziałem na grupy, tj. :

- 0 – Grunty
- 1 – Budynki i lokale, spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego
- 2 – Obiekty inż. lądowej i wodnej
- 3 – Kotły i maszyny energetyczne
- 4 – Maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania (w tym zespoły komputerowe)
- 5 – Specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty
- 6 – Urządzenia techniczne
- 7 – Środki transportu
- 8 – Narzędzia, przyrządy, ruchomości, wyposażenie, gdzie indziej nie sklasyfikowane
- 9 – Inwentarz żywy

Wymienione powyżej grupy środków trwałych dzielą się na podgrupy, którym nadaje się symbole dwucyfrowe, a następnie podgrupy na rodzaje – symbole trzycyfrowe (struktura symboli według KŚT).

Ewidencja musi być prowadzona zgodnie z obowiązującą klasyfikacją określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych oraz tak, aby można było ustalić osoby lub komórki organizacyjne, którym powierzono środki trwałe, wartość początkową, a także umożliwić należyte obliczenie umorzenia i amortyzacji.

Konto 011 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków trwałych o wartości początkowej, ewentualnie skorygowanej w wyniku zarządzanej aktualizacji wyceny lub nakładów na ulepszenie.

#### Konto 013 - Pozostałe środki trwałe.

Konto 013 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych o wartości początkowej nie wyższej od kwoty granicznej określonej w ustawie o podatku doch. od osób prawnych, tj. równej lub niższej 3.500 zł.

Na koncie 013 ujmuje się również środki trwałe w używaniu bez względu na wartość początkową : środki dydaktyczne, w tym środki transportu służące do nauczania i wychowywania w szkołach i placówkach oświatowych, odzież i umundurowanie (o normatywnym okresie używania dłuższym niż rok), meble, dywany, inwentarz żywy.

Na koncie 013 ewidencjonuje się wartości tych pozostałych środków trwałych w używaniu, które podlegają ewidencji ilościowo – wartościowej – patrz Zarządzenie Wójta w sprawie ewidencjonowania składników majątkowych. Na koncie 013 nie podlegają ujęciu środki trwałe ujmowane na kontach 011, 014.

Na stronie Wn ujmuje się :

- pozostałe środki trwałe przyjęte do używania z zakupu.
- pozostałe środki trwałe otrzymane ze środków trwałych w budowie jako pierwsze wyposażenie,
- nadwyżki pozostałych środków trwałych w używaniu,
- nieodpłatnie otrzymane pozostałe środki trwałe.

Na stronie Ma ujmuje się :

- wycofanie pozostałych środków trwałych z używania wskutek:

likwidacji, zniszczenia, lub zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania, zdjęcia z ewidencji syntetycznej, ujawnione niedobory pozostałych środków trwałych w używaniu.

Konto 013 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wartość pozostałych środków trwałych znajdujących się w używaniu w wartości początkowej.

Ewidencja szczegółowa do konta 013 jest prowadzona w księgach inwentarzowych pozostałych środków trwałych zgodnie z obowiązującą klasyfikacją określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych, jeśli natomiast podlegają ewidencji ilościowo – wartościowej na podstawie wewnętrznych uregulowań, tj. Zarządzenia Wójta w sprawie zasad ewidencjonowania składników majątkowych.

Ewidencję ilościowo – wartościową prowadzi się z podziałem na :

- szkoły podstawowe,
- oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych.
- przedszkola,

- gimnazjum

oraz z podziałem na inne księgi inwentarzowe wg potrzeb.

Ewidencja ilościowo – wartościowa prowadzona jest według poszczególnych miejsc używania, umożliwiającą ustalenie wartości i ilości poszczególnych środków trwałych oddanych do używania poszczególnym osobom.

Na koncie 013 nie ewidencjonuje się wydanych do użytkowania pozostałych środków trwałych, które na podstawie Zarządzenia Wójta podlegają wyłącznej ewidencji ilościowej. Są one objęte szczegółową ilościową ewidencją według podziału miejsc przeznaczenia oraz ewidencją imienną (np. wydane do użytkowania narzędzia, odzież. itp.)

Karty i książki pomocnicze prowadzi pracownik Referatu Finansowo – Księgowego w Urzędzie Gminy Człuchów.

Konto 013 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość początkową objętych ewidencją księgową pozostałych środków trwałych znajdujących w używaniu.

Saldo konta 013 nie występuje w bilansie, ponieważ przy sporządzaniu bilansu koryguje się je o wartość umorzenia księgowanego na koncie 072, a tę grupę środków trwałych umarza się w 100% w chwili wydania do używania.

#### Konto 014 - Zbiory biblioteczne.

Konto 014 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości zbiorów bibliotecznych bibliotek szkolnych.

Na stronie Wn ujmuje się :

- przychód zbiorów bibliotecznych pochodzących z zakupu,
- przychód zbiorów bibliotecznych nieodpłatnie otrzymanych,
- nadwyżki zbiorów bibliotecznych.

Na stronie Ma ujmuje się :

- rozchód zbiorów bibliotecznych wskutek:
  - a) likwidacji
  - b) sprzedaży,
  - c) nieodpłatnego przekazania,
- niedobory zbiorów bibliotecznych.

Do konta 014 należy prowadzić wartościową ewidencję księgową i ilościowo – wartościową ewidencję biblioteczną.

Na koncie 014 nie ujmuje się tych wydawnictw, które ujmuje się w ewidencji jako materiały, w szczególności wydawnictwa o niewielkiej wartości, katalogi, instrukcje, itp.

Biblioteki szkolne zobowiązane są do ustalenia co najmniej raz w roku wartości zbiorów wykazanej w ewidencji sumarycznej bądź szczegółowej i uzgadniania jej z wartością wykazywaną na koncie ewidencji majątkowej zbiorów bibliotecznych.

Ewidencję analityczną do konta 014 prowadzi się w księdze inwentarzowej bezpośrednio w szkołach, przedszkolach i gimnazjum.



Konto 014 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zbiorów bibliotecznych znajdujących się w jednostce.

W bilansie zbiory biblioteczne nie występują, ponieważ są one w 100% umarzone w miesiącu wprowadzenia do ewidencji księgowej zbiorów bibliotecznych.

#### Konto 020 – Pozostałe wartości niematerialne i prawne.

Konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych do których przede wszystkim zaliczamy licencje na programy komputerowe – oprogramowanie użytkowe o wartości równej lub niższej określonej w ustawie o podatku dochodowym, tj. 3.500 zł finansowane ze środków na wydatki bieżące i umarzone jednorazowo, spisując całą wartość w koszty w miesiącu przyjęcia do używania – księgując umorzenie na koncie 072.

Na stronie Wn ujmuje się :

- zwiększenie stanu wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych, z tytułu:
  - a) zakupu,
  - b) nieodpłatnego otrzymania,
  - c) przyjęcia w związku z zakończeniem inwestycji.

Na stronie Ma ujmuje się :

- rozchód wartości niematerialnych i prawnych (gdy określone prawa wygasły lub są nieprzydatne gospodarczo).

Pozostałe wartości niematerialne i prawne objęte są ewidencją ilościowo - wartościową.

Ewidencja szczegółowa do konta 020 prowadzona jest ręcznie w księgach inwentarzowych pozostałych wartości niematerialnych i prawnych z podziałem na jednostki.

Konto 020 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość początkową będących na stanie pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

#### Konto 021 – Podstawowe wartości niematerialne i prawne.

Konto 021 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych do których przede wszystkim zaliczamy licencje na programy komputerowe – oprogramowanie użytkowe o wartości wyższej określonej w ustawie o podatku dochodowym, tj. niż 3.500 zł.

Podstawowe wartości niematerialne i prawne finansuje się ze środków na inwestycje i umarza stopniowo z uwzględnieniem długości amortyzowania. Dla podstawowych wartości niematerialnych i prawnych ustala się roczną stawkę amortyzacyjną w wysokości 30% wartości początkowej.

Umorzenie i amortyzację podstawowych wartości niematerialnych i prawnych księguje się na stronie Ma 071 w korespondencji z ze stroną Wn konta 400.

Ewidencja ilościowo - wartościowa do konta 021 prowadzona jest ręcznie w księgach inwentarzowych podstawowych wartości niematerialnych i prawnych z podziałem na jednostki, umożliwiającą ustalenie wartości i ilości poszczególnych podstawowych wartości niematerialnych i prawnych oddanych do używania poszczególnym osobom.

Konto 021 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość początkową będących na stanie podstawowych wartości niematerialnych i prawnych.

### Konto 071 – Umorzenie środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 071 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają stopniowemu umorzeniu według stawek amortyzacyjnych – dla środków trwałych określonych w załączniku Nr 1 do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, natomiast dla podstawowych wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 30% wartości początkowej. Okres umarzania nie może być krótszy niż okres określony w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych z uwzględnieniem następujących warunków, tj.:

okres przyjęty przy ustaleniu rocznych stawek amortyzacyjnych dla podstawowych wartości niematerialnych i prawnych nie może być krótszy niż:

1. 24 miesiące – od licencji na programy komputerowe oraz od praw autorskich,
2. 24 miesiące – od licencji na wyświetlenie filmów oraz na emisję programów radiowych i telewizyjnych (jeżeli wynikający z umowy okres używania tych praw majątkowych jest krótszy od podanego okresu to podatnicy mogą dokonać odpisów w okresie wynikającym z umowy),
3. 36 miesięcy – od poniesionych kosztów zakończonych prac rozwojowych,
4. 60 miesięcy od pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

Umorzenie nalicza się jednorazowo za okres całego roku.

Nie umarza się gruntów i prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz dóbr kultury.

Naliczone umorzenie i w tej samej wysokości amortyzacji księguje się Wn 400 Ma 071.

Na stronie Wn ujmuje się :

- wyksięgowanie wartości umorzenia środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych trwałych prawnych wycofanych z używania wskutek ich:
  - a) likwidacji z powodu zniszczenia lub zużycia,
  - b) sprzedaży,
  - c) nieodpłatnego przekazania,
  - d) ujawnionych niedoborów, itp.
- zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych wskutek aktualizacji wartości środków trwałych.

Na stronie Ma ujmuje się :

- zwiększenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz podstawowych wartości niematerialnych i prawnych na skutek naliczenia umorzenia,
- umorzenie dotychczasowe środków trwałych otrzymanych nieodpłatnie na podstawie, decyzji właściwego organu,
- zwiększenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych wskutek aktualizacji wartości środków trwałych.

Ewidencja szczegółowa do konta 071 jest prowadzona ręcznie w tabelach amortyzacyjnych, w których są ewidencjonowane wszystkie zmiany oraz w programie komputerowym FKB z podziałem na umorzenie środków trwałych i podstawowych wartości niematerialnych i prawnych (071/XXX – według potrzeb).

Konto 071 wykazuje saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

#### Konto 072 – Umorzenie pozostałych środków trwałych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej z tytułu umorzenia pozostałych środków trwałych, pozostałych wartości niematerialnych i prawnych, zbiorów bibliotecznych, które umarza się jednorazowo w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie tych środków księguje się w korespondencji z odpowiednim kontem kosztów,

Na stronie Wn ujmuje się :

- wyksięgowanie dotychczasowego umorzenia pozostałych środków trwałych i pozostałych wartości niematerialnych i prawnych umarzanych w pełnej wartości w miesiącu oddania do używania z tytułu:
  - a) likwidacji z powodu zużycia lub zniszczenia,
  - b) sprzedaży,
  - c) nieodpłatnego przekazania.
  - d) wyłączenia z ewidencji księgowej ilościowo – wartościowej,
  - e) niedoboru lub szkody.

Na stronie Ma ujmuje się :

- umorzenie naliczone od wydanych do używania nowych pozostałych środków trwałych włączonych do ewidencji księgowej, zbiorów bibliotecznych oraz pozostałych wartości niematerialnych i prawnych sfinansowanych ze środków na wydatki bieżące lub otrzymanych nieodpłatnie,
- umorzenie pozostałych środków trwałych otrzymanych jako pierwsze wyposażenie nowego obiektu sfinansowanego ze środków na inwestycje,
- odpisy umorzeniowe naliczone od otrzymanych darów, umorzenie dotychczasowe na podstawie decyzji administracyjnej,
- umorzenie dotychczasowe zbiorów bibliotecznych otrzymanych od innych jednostek

Saldo konta musi się równać sumie sald kont 013, 014, 020. (Saldo konta 072 koryguje wartość początkową środków ujętych na kontach 013, 014, 020).

Ewidencja szczegółowa do konta 072 jest prowadzona w programie księgowym FKB z podziałem na umorzenie pozostałych środków trwałych, umorzenie zbiorów bibliotecznych i pozostałych wartości niematerialnych i prawnych (072/XXX – według potrzeb).

Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości początkowej środków trwałych umorzonych w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania.

### Konto 080 – Inwestycje (środki trwale w budowie).

Konto 080 służy do ewidencji kosztów inwestycji (środków trwałych w budowie) oraz rozliczenia tych kosztów.

Na koncie 080 "Inwestycje (środki trwale w budowie)" księguje się:

- koszty dotyczące budowy środków trwałych.
- ulepszenia środków trwałych,
- zakupy środków trwałych wymagających montażu.

Na koncie 080 można również księgować zakupy środków trwałych niewymagających montażu.

Na stronie Wn ujmuje się :

- poniesione koszty (roboty, dostawy, usługi) dotyczące środków trwałych w budowie realizowanych zarówno przez obcych wykonawców, jak i we własnym zakresie,
- poniesione koszty dotyczące przekazanych do montażu, lecz jeszcze nie oddanych do użytkowania maszyn, urządzeń itp., zakupionych od kontrahentów oraz wytworzonych w ramach własnej działalności gospodarczej,
- poniesione koszty ulepszenia środka trwałego (przebudowy, rozbudowy, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji), które powodują zwiększenie wartości użytkowej środka trwałego,
- rozliczenie nadwyżki zysków inwestycyjnych nad stratami inwestycyjnymi,
- straty inwestycyjne,
- nieodpłatnie otrzymanie środków trwałych w budowie.

Na stronie Ma ujmuje się :

- wartość uzyskanych efektów ze środków trwałych w budowie, a w szczególności:
  - a) środków trwałych (011),
  - b) podstawowych wartości niematerialnych i prawnych (021),
  - c) wartości sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych w budowie,
  - d) rozliczenie nakładów bez efektów.

Koszty inwestycji, które nie dały efektu gospodarczego, podlegają odpisaniu nie później niż do końca roku obrotowego, w którym ustalono, że inwestycja nie dała efektu lub, że odstąpiono od jej kontynuowania na podstawie decyzji kompetentnych organów.

W przypadku zakupu robót, dostaw i usług związanych z przygotowaniem i realizacją inwestycji na przelewie dokonuje się równoległego zapisu Wn 810 Ma 800.

Natomiast kiedy przyjęte do użytkowania pozostałe środki trwale stanowiące pierwsze wyposażenie nowego obiektu zostały sfinansowane ze środków na inwestycje, to ich umorzenie księguje się Wn 800 Ma 072.

Ewidencja analityczna do konta 080 jest prowadzona jest w programie księgowym FKB z podziałem na poszczególne zadania inwestycyjne w sposób umożliwiający ustalenie źródeł finansowania inwestycji (080/XXX – według potrzeb).

Konto 080 może wykazywać saldo Wn, które oznacza koszty środków trwałych w budowie i ulepszeń (koszty inwestycji nie zakończonych).

## Zespół 1 – Środki pieniężne i rachunki bankowe.

### Konto 101 - Kasa.

Konto 101 służy do ewidencji krajowej i zagranicznej gotówki znajdującej się w kasie jednostki - (zagraniczne środki ujmuje się w ich wartościach nominalnych wyrażonych w walucie obcej z podziałem na poszczególne waluty oraz w złotych polskich po przeliczeniu, według kursu z dnia zakupu ustalonego przez bank, z którego usług jednostka korzysta). Wartość gotówki w kasie w walutach obcych wyrażona w złotych koryguje się na koniec każdego kwartału o wyliczone różnice kursowe w korespondencji z kontem odpowiednio 750 lub 751.

Na stronie Wn ujmuje się :

- wpływy gotówki,
- nadwyżki kasowe.

Na stronie Ma ujmuje się :

- rozchody gotówki,
- niedobory kasowe.

Ewidencja szczegółowa do konta 101 jest prowadzona w formie raportów kasowych wg : poszczególnych walut oraz rachunków bankowych, z których gotówka została pobrana lub na które będzie odprowadzona (przychody i rozchody gotówki).

Zasady gospodarki kasowej oraz rodzaje dokumentów stanowiących podstawę przychodu i rozchodu gotówki z kasy, a także wartość pogotowia kasowego określono w instrukcji gospodarki kasowej.

Konto 101 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan gotówki w kasie.

### Konto 130 – Rachunek bieżący jednostki.

Konto 130 służy do ewidencji stanu środków pieniężnych oraz obrotów na rachunku bankowym jednostek budżetowych z tytułu wydatków i dochodów (wpływów) budżetowych objętych planami finansowymi. Zapisy na koncie są dokonywane na podstawie wyciągów bankowych. Na koncie 130 obowiązują dwie zasady:

- zachowanie czystości obrotów, co oznacza, że do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny,
- zgodności zapisów – dokonywanie zapisów na podstawie wyciągów bankowych, w związku z tym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką a bankiem.

Na stronie Wn ujmuje się w szczególności:

- wpływy środków budżetowych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych jednostki zgodnie z planem finansowym w korespondencji z kontem 223,
- uzyskane dochody wynikające z działalności jednostek budżetowych,
- przypisane przez bank oprocentowanie środków na rachunku bankowym,
- odsetki za zwłokę w zapłacie.

- obciążenia z tytułu omyłek i błędów bankowych oraz ich korekt, w korespondencji z kontem 240,
- wpływy z tytułu zwrotu wydatków, jeżeli zwrot następuje po upływie roku budżetowego, w którym wydatku dokonano,
- przebieganie lokaty O/N na rachunku podstawowym w korespondencji z odpowiadającym mu analitycznie kontem 130,
- założenie lokaty O/N na rachunku pomocniczym w korespondencji z odpowiadającym mu analitycznie kontem 130.

Na stronie **Ma** ujmuje się :

- zrealizowane wydatki budżetowe zgodnie z planem finansowym jednostki budżetowej, w tym również środki pobrane do kasy na realizację wydatków, w korespondencji z właściwymi kontami zespołu 1, 2, 3, 4, 7 lub 8,
- okresowe przelewy dochodów budżetowych do budżetu, w korespondencji z kontem 222,
- uznania z tytułu omyłek i błędów bankowych oraz ich korekt, w korespondencji z kontem 240,
- założenie lokaty O/N na rachunku podstawowym w korespondencji z odpowiadającym mu analitycznie kontem 130,
- przebieganie lokaty O/N na rachunku pomocniczym w korespondencji z odpowiadającym mu analitycznie kontem 130.

Ewidencja szczegółowa do konta 130 prowadzona jest w komputerze.

Ewidencja analityczna do konta 130 musi być prowadzona z wyodrębnieniem obrotów i sald :

- dochodów budżetowych,
- wydatków budżetowych

z jednoznacznym grupowaniem według podziałek klasyfikacji budżetowej. Dodatkowo wprowadzono podział dochodów i wydatków według źródeł ich pochodzenia.

#### Konto 141– Środki pieniężne w drodze.

Konto 141 służy do ewidencji środków pieniężnych w drodze między kasą i bankiem oraz między kontami w różnych bankach. Na koncie tym można ewidencjonować wszystkie przepływy środków pieniężnych albo tych na przełomie okresów sprawozdawczych. Pominięcie tego konta jest możliwe, tylko wtedy, gdy raport kasowy zamykany jest codziennie.

Po stronie **Wn** ujmuje się:

- zwiększenia stanu środków pieniężnych w drodze.

Po stronie **Ma** ujmuje się:

- zmniejszenie stanu środków pieniężnych w drodze.

Konto 141 może wykazywać saldo **Wn**, które oznacza stan środków pieniężnych w drodze.

## Zespół 2 – Rozrachunki i rozliczenia.

### Konto 201 – Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami.

Konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw, robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kaucji gwarancyjnej, a także należności z tytułu przychodów finansowych.

Na koncie tym nie ujmuje się należności jednostek budżetowych zaliczanych do dochodów budżetowych, które są ewidencjonowane na koncie 221.

Na stronie Wn ujmuje się :

- spłaty zobowiązań wobec dostawców,
- zmniejszenie zobowiązania wobec dostawców na podstawie otrzymanych faktur korygujących,
- odpisy przedawnionych zobowiązań,
- należne od odbiorców odsetki za zwłokę w zapłacie,
- należne kary i odszkodowania związane z dostawcami, itp.

Na stronie Ma ujmuje się :

- zobowiązania z tytułu dostaw towarów, robót i usług wynikających z otrzymanych faktur lub rachunków,
- naliczone odsetki umowne za nieterminową zapłatę zobowiązań oraz kar umownych lub odszkodowań należnych dostawcy,
- umorzenie lub odpisanie należności od odbiorców.

Ewidencję szczegółową do konta 201 prowadzi się komputerowo według kontrahentów – narastająco, tj.: 201/xxx – według potrzeb, a w przypadku kontrahentów zagranicznych oprócz waluty polskiej również w walutach obcych.

Należności i zobowiązania muszą być prowadzone w układzie pozwalającym na sporządzenie sprawozdań bilansowych i budżetowych. W bilansie wykazuje się należności skorygowane o odpisy aktualizujące, które dokonuje się na koncie 290.

Konto 201 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma – stan zobowiązań.

### Konto 221 – Należności z tytułu dochodów budżetowych.

Konto 221 przeznaczone jest do ewidencji należności jednostek budżetowych z tytułu dochodów budżetowych, z wyjątkiem należności wymagalnych w przyszłych latach – w przypadku jednostek oświatowych mówimy tutaj między innymi o wpływach za centralne ogrzewanie, śmieci, ścieki od osób zamieszkujących mieszkania służbowe – w szkołach podstawowych.

Na stronie Wn księguje się przypisane należności z tytułu wymagalnych w danym roku dochodów budżetowych i zwrot nadpłat z tytułu dochodów nienależnie wpłaconych lub orzeczonych do zwrotu.

Na stronie **Ma** księguje się wpłaty należności z tytułu dochodów budżetowych, odpisy (zmniejszenia) uprzednio przypisanych należności oraz przeniesienie należności krótkoterminowych do długoterminowych na konto 226.

Ewidencja szczegółowa konta 221 jest prowadzona według dłużników ze wskazaniem podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów.

Konto 221 może wykazywać dwa salda: saldo **Wn** będące sumą poszczególnych należności z tytułu dochodów budżetowych oraz saldo **Ma** będące sumą poszczególnych zobowiązań jednostek z tytułu nadpłat w dochodach budżetowych.

W bilansie wykazuje się należności pomniejszone o odpisy aktualizujące te należności, dokonywane na koniec roku.

#### Konto 222 – Rozliczenie dochodów budżetowych.

Konto 222 służy do ewidencji rozliczenia zrealizowanych przez jednostkę budżetową dochodów budżetowych.

Na stronie **Wn** ujmuje się :

- przelew zrealizowanych dochodów przez jednostki budżetowe na rachunek bieżący jednostki samorządu terytorialnego (130).

Na stronie **Ma** ujmuje się :

- przeniesienie na podstawie okresowego lub rocznego sprawozdania budżetowego sumy zrealizowanych dochodów budżetowych (800).

Konto 222 może wykazywać saldo **Ma**, które oznacza stan dochodów budżetowych zrealizowanych, a nie przelanych przez jednostki budżetowe na rachunek budżetu samorządu terytorialnego.

#### Konto 223 – Rozliczenie wydatków budżetowych.

Konto 223 służy do ewidencji rozliczenia zrealizowanych przez jednostkę budżetową wydatków budżetowych, w tym wydatków w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich, przewidzianych w jej planie finansowym.

Na stronie **Wn** ujmuje się :

- zwrot dysponentowi wyższego stopnia niewykorzystanych do końca roku środków na wydatki budżetowe,
- okresowe lub roczne przeniesienie na podstawie sprawozdań budżetowych zrealizowanych wydatków budżetowych jednostki, w tym wydatków budżetu w ramach współfinansowania programów i projektów realizowanych ze środków europejskich, na konto 800.

Na stronie **Ma** ujmuje się :

- wpływ środków budżetowych od dysponenta wyższego stopnia na pokrycie własnych wydatków budżetowych jednostki.

Konto 223 może wykazywać saldo **Ma**, które oznacza stan środków budżetowych otrzymanych na pokrycie wydatków budżetowych, lecz niewykorzystanych do końca roku.



### Konto 225 – Rozrachunki z budżetami.

Konto 225 służy do ewidencji zobowiązań podatkowych wynikających z funkcji płatnika potrąceń podatku od osób fizycznych.

Na stronie **Wn** ujmuje się :

- przelewy podatku dochodowego od osób fizycznych do właściwego Urzędu Skarbowego.

Po stronie **Ma** ujmuje się :

- naliczony i potrącony na listach płac podatek dochodowy od osób fizycznych.

Konto 225 może mieć dwa salda. Saldo **Wn** oznacza stan należności, a saldo **Ma** – stan zobowiązań wobec budżetów.

Ewidencję szczegółową prowadzi się komputerowo odrębnie dla każdego : tytułu należności i zobowiązań

225/00x – według potrzeb.

### Konto 226 – Długoterminowe należności budżetowe.

Konto 226 służy do ewidencji długoterminowych należności lub długoterminowych rozliczeń z budżetem.

Na stronie **Wn** ujmuje się w szczególności:

- długoterminowe należności ewidencjonowane w korespondencji z kontem 840,
- przeniesienia należności krótkoterminowych z konta 221 na długoterminowe.

Na stronie **Ma** ujmuje się w szczególności:

- przeniesienie należności długoterminowych do krótkoterminowych.

Konto to może wykazywać saldo **Wn**, które wykazuje wartość długoterminowych należności z tytułu dochodów budżetowych.

Ewidencję szczegółową prowadzi się według dłużników, od których te należności przysługują, ze wskazaniem okresów wymagalności.

### Konto 229 – Pozostałe rozrachunki publicznoprawne.

Konto 229 służy do ewidencji, innych niż z budżetami. rozrachunków publicznoprawnych, a w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz PFRON.

Po stronie **Wn** ujmuje się :

- przelewy składek do ZUS – u – na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i Fundusz Pracy oraz na PFRON,
- wypłatę zasiłków pokrywanych przez ZUS, które ujęto na listach wynagrodzeń,
- odpisane zobowiązania przedawnione,
- wypłatę świadczeń ZUS nieobjętych listą wynagrodzeń.

Po stronie **Ma** ujmuje się :

- naliczone składki płacone przez pracodawcę na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych i na Fundusz Pracy oraz PFRON od wynagrodzeń,

- składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych płacone przez pracownika, które są potrącane z wynagrodzeń,
- otrzymane przelewy z ZUS z tytułu zwrotu przewyżki wypłaconych świadczeń ponad składki na FUS i FP oraz zwrotu nadpłaty składek,
- odpisanie należności umorzonych i przedawnionych.

Konto 229 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności publicznoprawnych, a saldo Ma – stan zobowiązań publicznoprawnych.

Ewidencję szczegółową do konta 229 prowadzi się komputerowo według:

- poszczególnych tytułów i podmiotów, z którymi dokonywane są rozliczenia, tj. 229/xx0 – ZUS, 229/xx1 – Narodowy Fundusz Zdrowia, 229/xx2 – Fundusz Pracy.

### Konto 231 – Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń.

Konto 231 służy do ewidencji rozrachunków z pracownikami i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych i świadczeń rzeczowych zaliczonych, zgodnie z odrębnymi przepisami, do wynagrodzeń, a w szczególności należności za pracę wykonywaną na podstawie stosunku pracy, umowy zlecenia, umowy o dzieło, umowy agencyjnej oraz z tytułu wypłat zasiłków pokrywanych przez ZUS, które naliczono na listach wynagrodzeń.

Po stronie Wn ujmuje się :

- wypłaty wynagrodzeń i zaliczek na poczet wynagrodzenia (gotówką, jak i przelewem),
- wydanie świadczeń rzeczowych zaliczanych do wynagrodzeń, lub wypłacenie za nie ekwiwalentów,
- potrącenia obciążające pracownika, dokonane z wynagrodzeń naliczonych na liście,
- wypłaty zasiłków ZUS naliczonych na liście wynagrodzeń,
- obciążenia z tytułu nadpłaty wynagrodzeń,
- odpisanie zobowiązań przedawnionych.

Po stronie Ma ujmuje się :

- naliczone wynagrodzenie obciążające koszty,
- naliczone na listach wynagrodzeń zasiłki finansowane przez ZUS,
- przedawnione lub umorzone należności z tytułu niesłusznie pobranych wynagrodzeń.

Do konta 231 (osoby sporządzające listy płac) prowadzą szczegółową imienną ewidencję wynagrodzeń i świadczeń poszczególnych wynagrodzeń i innych osób fizycznych otrzymujących wynagrodzenie w sposób umożliwiający naliczenie zasiłków, emerytur, rent oraz podatków obciążających pracownika.

Konto 231 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności, a saldo Ma – stan zobowiązań jednostki z tytułu wynagrodzeń.

### Konto 234 – Pozostałe rozrachunki z pracownikami.

Konto 234 służy do ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia, na przykład odpłatności za świadczenia dokonane na

5  
rzecz pracowników, udzielonych pożyczek z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, należności od pracowników z tytułu niedoborów i szkód, itp.

Po stronie **Wn** ujmuje się :

- zwrot wydatków dokonanych ze środków własnych pracownika, a związanych z działalnością jednostki,
- obciążenie za odpłatne świadczenia jednostki na rzecz pracownika,
- należności od pracowników z tytułu pożyczek z Z.F.Ś.S. na cele mieszkaniowe,
- należności z tytułu niedoborów i szkód oraz kar obciążających pracownika,
- zapłacone zobowiązania wobec pracownika.
- odpisanie zobowiązania wobec byłego pracownika z tytułu przedawnienia.

Po stronie **Ma** ujmuje się :

- wpłaty należności od pracowników,
- uznanie z tytułu wydatków pokrytych przez pracowników w imieniu jednostki,
- wpłaty z tytułu pożyczek,
- sporne roszczenia skierowane na drogę sądową,
- odpisanie należności umorzonych i przedawnionych lub z których dochodzenia zrezygnowano ze względu na nieistotną wartość.

Konto 234 może wykazywać dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma stan zobowiązań wobec pracowników.

Ewidencję szczegółową do konta 234 prowadzi się według:

- poszczególnych tytułów,
- poszczególnych pracowników

234/00x – według potrzeb

#### Konto 240 – Pozostałe rozrachunki.

Konto 240 służy do ewidencji krajowych i zagranicznych należności i roszczeń oraz zobowiązań nieobjętych ewidencją na kontach 201–234. Konto 240 może być używane również do ewidencji pożyczek (np. PKZP) i różnego rodzaju rozliczeń. Na koncie tym ewidencjonuje się w szczególności:

- rozrachunki z tytułu potrąceń dokonanych na listach wynagrodzeń z innych tytułów niż podatki i składki ZUS,
- rozliczenia niedoborów szkód i nadwyżek.
- rozrachunki wewnątrzzakładowe,
- roszczenia sporne – księguje się pod datą skierowania pozwu do sądu,
- mylne obciążenia i uznania rachunków bankowych.

Po stronie **Wn** ujmuje się w szczególności :

- powstałe należności i roszczenia,
- spłata i zmniejszenie zobowiązań,

- ujawnione niedobory i szkody,
- kompensata nadwyżek z niedoborami,
- niesłuszne obciążenia i korekty pomyłkowych uznań bankowych.

Po stronie **Ma** ujmuje się :

- powstałe zobowiązania,
- spłata i zmniejszenie należności i roszczeń,
- ujawnione nadwyżki,
- niesłuszne uznania i korekty mylnych obciążeń bankowych.

Konto 240 może mieć dwa salda. Saldo Wn oznacza stan należności i roszczeń, a saldo Ma – stan zobowiązań.

Ewidencję szczegółową do konta 240 prowadzi się według poszczególnych tytułów oraz poszczególnych kontrahentów i osób – komputerowo do ewidencji roszczeń i zobowiązań jednostek, 240/xxx – według potrzeb.

#### Konto 290 – Odpisy aktualizujące należności.

Konto 290 służy do ewidencji odpisów aktualizujących należności wątpliwe i odsetek od należności przypisanych, a nie wpłaconych.

Odpisów aktualizujących dokonuje się w odniesieniu do należności wątpliwych, w przypadkach określonych w art. 35b ustawy z dnia 29 września 1994 o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. nr 76, poz. 694, ze zm.).

Po stronie **Wn** ujmuje się :

- rozwiązanie odpisów aktualizacyjnych z powodu umorzenia, przedawnienia należności w korespondencji z kontami zespołu „2.”
- rozwiązanie odpisów aktualizacyjnych z powodu uregulowania należności w korespondencji z kontami zespołu „7”.

Po stronie **Ma** ujmuje się :

- odpisy aktualizujące wątpliwe należności jednostek budżetowych, funduszy celowych i Z.F.Ś.S,
- przypis zasądzonych należności z tytułu kosztów postępowania i odsetek,
- przewyżkę roszczenia z tytułu niedoboru ponad wartość bilansową brakujących składników.

Ewidencję szczegółową do konta 290 prowadzi się według:

- poszczególnych tytułów i kontrahentów (dłużników).

Konto 290 może wykazywać saldo Ma, co oznacza wartość odpisów aktualizujących należności oraz wartość odsetek należnych, a jeszcze niezapłaconych przez kontrahentów jednostki.

Odpisy aktualizujące należności korygują (zmniejszają) wykazywane w aktywach bilansu należności, do których te odpisy zostały dokonane.

### Zespół 3 – Materiały i towary.

#### Konto 300 – Rozliczenie zakupu.

Konto 300 służy do ewidencji rozliczania zakupu materiałów i usług, a w szczególności do ustalenia wartości materiałów w drodze oraz wartości dostaw niefakturowanych. Konto to może służyć również do rozliczania kosztów zakupu zawartych w fakturach dostawców, wystawionych i zapłaconych w roku sprawozdawczym, a dotyczących roku następnego.

Po stronie **Wn** księguje się :

- faktury dostawców łącznie z naliczonym podatkiem VAT.

Po stronie **Ma** księguje się :

- wartość przyjętych dostaw i usług, wg terminów których dotyczą.

Konto może wykazywać dwa salda. Saldo **Wn** oznacza stan dostaw w drodze (materiały i towary w drodze), a saldo **Ma** – stan dostaw lub usług niefakturowanych.

Saldo **Wn** konta 300 ujmuje się w bilansie razem z zapasami materiałów, a saldo **Ma** łącznie z zobowiązaniami z tytułu dostaw, robót i usług.

Ewidencja analityczna prowadzona jest według dostaw i usług niefakturowanych oraz dostaw w drodze

300/xxx – dostawy i usługi niefakturowane,

300/xx1 – dostawy w drodze – koszty przyszłych okresów,

300/xx2 – koszty zakupu zawarte na fakturach wystawionych i zapłaconych w roku sprawozdawczym, a dotyczących roku następnego.

#### Konto 310 – Materiały.

Konto 310 służy do ewidencji zapasów materiałów, znajdujących się w magazynach własnych.

Po stronie **Wn** księguje się :

- przychód materiałów z zakupu.
- nieodpłatne otrzymanie materiałów,
- nadwyżki materiałów w magazynie.

Po stronie **Ma** księguje się :

- rozchód materiałów do zużycia,
- stwierdzone niedobory i szkody w zapasach materiałów w magazynach własnych,
- nieodpłatne przekazanie materiałów.

Analityka szczegółowa do konta 310 prowadzona jest komputerowo, tj. 310/xx0 – inne materiały niż opał, żywność, materiały remontowe, 310/xx1 – opał, 310/xx2 – żywność, 310/xx3 – materiały remontowe.

Dodatkowo prowadzi się ewidencję analityczną ilościowo – wartościową ręcznie na kartotekach z podziałem na jednostki oraz rodzaj materiałów. Rozchodu materiałów dokonuje się nie rzadziej niż raz w roku. Rozchód wyceniany jest metodą FIFO (pierwsze weszło,

pierwsze wyszło) – polegającą na wycenie rozchodów według ceny przychodu kolejnych dostaw, poczynając od dostawy nabytej najwcześniej.

Konto 310 może wykazywać saldo Wn, które wyraża stan zapasów materiałów, w cenach zakupu, nabycia.

#### **Zespół 4 – Koszty według rodzajów i ich rozliczenie.**

##### Konto 400 – Amortyzacja.

Konto 400 służy do ewidencji naliczonych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych ewidencjonowanych na koncie 011 oraz od tych wartości niematerialnych i prawnych, od których odpisy amortyzacyjne są naliczane stopniowo według przyjętych stawek amortyzacyjnych.

Amortyzacja naliczana jest jednorazowo na koniec roku budżetowego. Dokonywana jest ręcznie w tablicach amortyzacyjnych.

Na stronie Wn konta 400 księguje się naliczone odpisy amortyzacyjne (071 – konto przeciwstawne), a na stronie Ma ewentualne korekty zmniejszające odpisy amortyzacyjne (071) oraz przeniesienie w końcu roku salda konta na wynik finansowy (860).

W ciągu roku konto 400 może wykazywać saldo Wn, które wyraża wysokość kosztów amortyzacji naliczonej od początku danego roku.

W końcu roku saldo konta 400 przenosi się na konto 860.

##### Konto 401 – Zużycie materiałów i energii.

Konto 401 służy do ewidencji kosztów zużycia materiałów i wyposażenia oraz energii ponoszonych w podstawowej działalności operacyjnej, między innymi z następujących paragrafów:

4210 – Zakup materiałów i wyposażenia,

4220 – Zakup środków żywności,

4240 – Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek,

4260 – Zakup energii,

Na stronie Wn ujmuje się w szczególności zużycie:

- materiałów,

- wyposażenia,

- paliwa,

- energii,

- części zapasowych maszyn i urządzeń,

a na stronie Ma zmniejszenie poniesionych kosztów zużycia materiałów i energii.

Na koniec roku obrotowego saldo konta przenosi się na stronę Wn 860.

Konto nie wykazuje salda na koniec roku obrotowego. W rachunku zysku i strat wartość zużytych materiałów i energii ewidencjonowanych na koncie 401 wykazuje się w kosztach działalności operacyjnej w poz. B.II.

#### Konto 402 – Usługi obce.

Konto 402 służy do ewidencji kosztów usług wykonywanych na rzecz działalności operacyjnej jednostki, między innymi z następujących paragrafów:

4270 – Zakup usług remontowych,

4300 – Zakup usług pozostałych,

4350 – Zakup usług dostępu do sieci Internet,

4360 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej,

4370 – Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej.

Na koncie tym ujmuje się w szczególności:

- usługi remontów, napraw i konserwacji,

- usługi spedycyjne, składowania, transportu, przewozu pracowników, pod warunkiem, że koszty te nie są wliczane do kosztów podróży służbowych lub nie wiążą się z działalnością socjalną,

- inne usługi, na przykład pocztowe, łączności, bankowe, komunalne, doradcze, tłumaczenie, informacyjne, telekomunikacyjne, utrzymania czystości i wywozu śmieci, ogłoszeń w środkach masowego przekazu, z tytułu najmu i dzierżawy, itp.

Na stronie Wn konta 402 ujmuje się poniesione koszty, zaś po stronie Ma ich zmniejszenie wynikające z faktur lub rachunków korygujących.

Na koniec roku obrotowego saldo konta przenosi się na stronę Wn 860.

Na koniec roku obrotowego konto nie wykazuje salda. W rachunku zysków i strat koszty usług obcych wykazuje się w kosztach działalności operacyjnej w poz. B.III.

#### Konto 403 – Podatki i opłaty.

Konto 403 służy do ewidencji opłat z paragrafu 4430 – Różne opłaty i składki, tj.:

- opłat za czynności cywilnoprawne, z tytułu gospodarczego korzystania ze środowiska, opłaty za ochronę środowiska i na rzecz PFRON,

- opłat skarbowych, notarialnych, sądowych.

W ciągu roku podatki i opłaty zwiększają koszty działalności i ujmowane są na stronie Wn, zaś ich zmniejszenie po stronie Ma.

Na koniec roku obrotowego saldo konta przenosi się na stronę Wn 860.

Konto nie wykazuje salda na koniec roku obrotowego. W rachunku zysków i strat podatki i opłaty wykazuje się w kosztach działalności operacyjnej w poz. B.IV.

#### Konto 404 – Wynagrodzenia.

Konto 404 służy do ewidencji kosztów działalności podstawowej z tytułu wynagrodzeń za pracę dla pracowników i innych osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia, umowy o dzieło, tj. między innymi z paragrafów:

4010 – Wynagrodzenia osobowe pracowników,

4040 – Dodatkowe wynagrodzenie roczne,

4170 – Wynagrodzenia bezosobowe.

Na stronie Wn konta ujmuje się kwotę wynagrodzeń brutto łącznie z wartością przysługujących świadczeń w naturze zaliczanych do wynagrodzeń. Natomiast na koncie 404 nie ujmuje się wynagrodzeń niezwiązanych z działalnością operacyjną jednostki, tj. na przykład w związku z usuwaniem skutków zdarzeń nadzwyczajnych – pożar, powódź, kradzież z włamaniem oraz dotyczących inwestycji.

Na stronie Ma księguje się korekty zmniejszające uprzednio zaksięgowane wynagrodzenia brutto.

Na koniec roku obrotowego saldo konta przenosi się na stronę Wn konta 860 i wobec tego nie wykazuje ono salda. W rachunku zysków i strat koszty wynagrodzeń wykazuje się w kosztach działalności operacyjnej w poz. B.V.

#### Konto 405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia.

Konto 405 służy do ewidencji kosztów działalności operacyjnej z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz różnego rodzaju świadczeń na rzecz pracowników i osób fizycznych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło i innych umów, które nie są zaliczane do wynagrodzeń, tj. między innymi z paragrafów:

3020 – Wydatki osobowe niezliczone do wynagrodzeń,

3110 – Świadczenia społeczne,

4110 – Składki na ubezpieczenia społeczne,

4120 – Składki na Fundusz Pracy,

4140 – Wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,

4280 – Zakup usług zdrowotnych,

4440 – Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,

4700 – Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej.

Można tutaj wymienić:

- koszty ubezpieczeń społecznych pracowników i podopiecznych obciążających jednostkę,
- koszty z tytułu różnych świadczeń wypłacanych pracownikom, ale nie zaliczanych do wynagrodzeń,
- składki na Fundusz Pracy oraz PFRON,
- odpisy na Z.F.Ś.S. oraz świadczenia urlopowe wypłacane nauczycielom,
- koszty szkoleń pokrywane przez pracodawcę,
- wydatki związane z bhp i ochroną zdrowia.



Na stronie Wn ujmuje się naliczanie powyższych kosztów, a na stronie Ma zmniejszenia uprzednio ujętych kosztów.

Saldo konta 405 na koniec roku obrotowego przenosi się na stronę Wn konta 860.

Konto na koniec roku obrotowego nie wykazuje salda. W rachunku zysków i strat koszty ubezpieczeń i innych świadczeń wykazuje się w kosztach działalności operacyjnej w poz. B.VI.

#### Konto 409 – Pozostałe koszty rodzajowe.

Konto 409 służy do ewidencji pozostałych kosztów działalności podstawowej, które nie są ujmowane na kontach 400-405, względnie podlegających zaliczeniu do kosztów finansowych (751) lub do pozostałych kosztów operacyjnych (761), tj. między innymi z paragrafów:

3240 – Stypendia dla uczniów,

3260 – Inne formy pomocy dla uczniów,

4410 – Podróże służbowe krajowe,

4420 – Podróże służbowe zagraniczne,

4430 – Różne opłaty i składki.

Na koncie ujmuje się w szczególności:

- koszty ryczałtów dla pracowników za używanie samochodów prywatnych do zadań służbowych,
- koszty ubezpieczeń majątkowych i osobowych,
- odprawy z tytułu wypadków przy pracy,
- koszty reprezentacji i reklamy.

Na stronie Wn ujmuje się poniesione powyżej koszty a na stronie Ma ich zmniejszenie oraz przeniesienie salda na dzień bilansowy na konto 860 (Wn).

Konto nie wykazuje salda na koniec roku obrotowego. W rachunku zysków i strat pozostałe koszty rodzajowe wykazuje się w kosztach działalności operacyjnej w poz. B.VII.

### **Zespół 7 – Przychody, dochody i koszty.**

#### Konto 720 – Przychody z tytułu dochodów budżetowych.

Konto 720 służy do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych ( art. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego).

Na stronie Ma konta ujmuje się przychody z tytułu dochodów jednostek budżetowych, stanowiących dochody publiczne.

Na stronie Wn konta ujmuje się odpisy (zmniejszenia uprzedni ujętych) dochodów budżetowych.

Ewidencja analityczna prowadzona jest z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej dochodów.

W końcu roku obrotowego saldo konta 720 przenosi się na konto 860. Na koniec roku konto nie wykazuje salda.

#### Konto 750 – Przychody finansowe.

Konto 750 służy do ewidencji przychodów z tytułu operacji finansowych niestanowiących dochodów budżetowych.

Na stronie Ma konta 750 ujmuje się:

- oprocentowanie lokat terminowych i środków na innych rachunkach bankowych.

Na stronie Wn księguje się przeniesienie na koniec roku osiągniętych przychodów finansowych (860 Ma).

Ewidencja analityczna prowadzona jest z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej.

Konto 750 na koniec roku nie wykazuje salda.

#### Konto 751 – Koszty finansowe.

Konto 751 służy do ewidencji kosztów finansowych.

Na stronie Wn księguje się w szczególności odsetki za zwłokę w sprawie zobowiązań, a na stronie Ma korekty zmniejszające uprzednio zaksięgowane koszty oraz przeniesienie na koniec roku poniesionych kosztów finansowych.

Ewidencja analityczna do konta prowadzona jest z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej.

Saldo konta 751 na koniec roku przenosi się na stronę Wn 860 i konto to na koniec roku obrotowego nie wykazuje salda.

#### Konto 760 – Pozostałe przychody operacyjne.

Konto 760 służy do ewidencji przychodów niezwiązanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki, na przykład: zbycie środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych, otrzymane odszkodowania (z wyjątkiem odszkodowań z tytułu strat spowodowanych zdarzeniami losowym) i kary, otrzymane nieodpłatnie w drodze darowizny aktywów obrotowych, w tym także środków pieniężnych na inne cele niż nabycie gotowych środków trwałych, inwestycji oraz wartości niematerialnych i prawnych, odpisanie niewyjaśnionych nadwyżek aktywów obrotowych ujawnionych w trakcie inwentaryzacji, należne jednostce wynagrodzenie płatnika podatku dochodowego i składek ZUS (potrąconym w składanych deklaracjach), złomowanie zapasów aktywów obrotowych.

Powyższe przychody ujmowane są na stronie Ma konta 760.

Na stronie Wn księguje się korekty zmniejszające pozostałe przychody operacyjne oraz przeniesienie na koniec roku osiągniętych pozostałych przychodów operacyjnych na konto 860 po stronie Ma.

Ewidencję szczegółową prowadzi się z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej.

Na koniec roku konto nie wykazuje salda.

### Konto 761 – Pozostałe koszty operacyjne.

Konto 761 służy do ewidencji kosztów niezwiązanych bezpośrednio ze zwykłą działalnością jednostki:

Na stronie Wn ujmuje się w szczególności:

- zapłacone kary, grzywny, odpisane przedawnione, umorzone i nieściągalne należności, jeżeli nie są pokrywane z uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego.

Na stronie Ma:

- korekty zmniejszające uprzedni zaksięgowane pozostałe koszty operacyjne.

Przeniesienie na koniec roku poniesionych pozostałych kosztów operacyjnych (860 Wn).

Ewidencję analityczną prowadzi się według podziałek klasyfikacji budżetowej.

Na koniec roku konto nie wykazuje salda.

### Konto 770 – Zyski nadzwyczajne.

Konto 770 służy do ewidencji zysków nadzwyczajnych, czyli dodatnich skutków finansowych zdarzeń trudnych do przewidzenia, które wystąpiły poza działalnością operacyjną jednostki, nie są związane z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia.

Na stronie Ma ujmuje się przyznane lub otrzymane odszkodowania z tytułu wystąpienia zdarzeń losowych – powodzi, pożaru, huraganu, gradobicia, itp.

Na stronie Wn ujmuje się korekty zysków nadzwyczajnych oraz przeksięgowanie zrealizowanych zysków nadzwyczajnych na koniec roku obrotowego (860 Ma).

Ewidencję szczegółową prowadzi się według poszczególnych tytułów ich powstawania.

### Konto 771 – Straty nadzwyczajne.

Konto 771 służy do ewidencji strat nadzwyczajnych, czyli ujemnych skutków finansowych zdarzeń trudnych do przewidzenia, które wystąpiły poza działalnością operacyjną jednostki i nie są związane z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia.

Na stronie Wn ujmuje się szkody w aktywach obrotowych spowodowane takimi zdarzeniami, jak na przykład powódź, pożar, huragan, itp. oraz koszty usunięcia tych zdarzeń.

Na stronie Ma ujmuje się korekty kwot strat nadzwyczajnych oraz przeksięgowanie strat nadzwyczajnych na koniec roku obrotowego (860 Wn).

Ewidencję szczegółową prowadzi się według poszczególnych tytułów ich powstawania.

## **Zespół 8 – Fundusze, rezerwy i wynik finansowy.**

### Konto 800 – Fundusz jednostki.

Konto 800 służy do ewidencji równowartości majątku trwałego i obrotowego jednostki i ich zmian.

Po stronie Wn ujmuje się w szczególności :

- ujemny wynik finansowy roku ubiegłego, który przeksięgowuje się z konta 860 – w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania bilansowego.
- zrealizowane dochody budżetowe przeksięgowane z konta 222,
- wartość nieumorzoną rozchodowanych środków trwałych na skutek zużycia, przekazania nieodpłatnego lub sprzedaży – 011.

Po stronie Ma księguje się :

- przeksięgowanie w roku następnym pod data przyjęcia sprawozdania finansowego zysku bilansowego roku ubiegłego,
- przeksięgowanie zrealizowanych wydatków budżetowych z konta 223,
- równowartość środków budżetowych wydatkowanych przez jednostkę budżetową na sfinansowanie jej inwestycji (zapis równoległy do zapłaty Wn 810 Ma 800),
- wartość nieodpłatnie otrzymanych środków trwałych.

Ewidencja szczegółowa prowadzona jest komputerowo według poszczególnych zwiększeń i zmniejszeń funduszu : 800/xx0 – inne niż środki trwałe, 800/xx1 – środki trwałe.

Konto 800 wykazuje na koniec roku saldo Ma, które oznacza stan funduszu jednostki.

#### Konto 810 – Dotacje budżetowe, płatności z budżetu środków europejskich oraz środki z budżetu na inwestycje.

Konto 810 służy do ewidencji w jednostkach budżetowych:

- równowartości dokonanych wydatków na inwestycje w jednostkach budżetowych.

Po stronie Wn ujmuje się :

- równowartość dokonanych wydatków na inwestycje jednostek budżetowych (odpis równoległy do zapłaty zobowiązań księgowany Wn 810 Ma 800),

Po stronie Ma ujmuje się :

- przeksięgowanie w końcu roku obrotowego na konto 800 „Fundusz jednostki” stanu dotacji przekazanych.

Ewidencję szczegółową do konta 810 prowadzi się według:

- podziałek klasyfikacji budżetowej zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych,

Analitykę dla konta prowadzi się komputerowo – 810/xxx – według potrzeb

Na koniec roku konto nie wykazuje salda.

#### Konto 840 – Rezerwy i rozliczenie międzyokresowe kosztów.

Konto 840 służy do ewidencji przychodów zaliczanych do przyszłych okresów oraz innych rozliczeń międzyokresowych i rezerw na przyszłe zobowiązania.

Na stronie Wn księguje się:

- zarachowanie przyjętych z góry wpłat z poprzedniego okresu do przychodów bieżącego okresu sprawozdawczego,

- zarachowanie do zysków nadzwyczajnych wpłaconego odszkodowania na pokrycie skutków zdarzenia losowego.

Na stronie **Ma** księguje się przyznane odszkodowanie na pokrycie strat spowodowanych zdarzeniem losowym.

Ewidencja szczegółowa prowadzona jest według poszczególnych tytułów ze wskazaniem przyczyn ich zwiększeń i zmniejszeń.

Konto 840 może wykazywać saldo **Ma**, które oznacza stan rezerw na pokrycie zobowiązania i przychodów zaliczanych do przyszłych okresów.

#### Konto 860 – Wynik finansowy.

Konto 860 służy do ustalania wyniku finansowego jednostki na koniec roku obrotowego.

Po stronie **Wn** w końcu roku obrotowego ujmuje się:

- sumę poniesionych kosztów rodzajowych ujętych na kontach 400-405 i 409,
- sumę kosztów operacji finansowych (751 **Ma**),
- sumę pozostałych kosztów operacyjnych (761 **Ma**),
- straty nadzwyczajne (771 **Ma**)

oraz w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego przeniesienie zysku netto na konto 800.

Po stronie **Ma** ujmuje się w końcu roku obrotowego:

- sumę uzyskanych przychodów z tytułu dochodów budżetowych (720 **Wn**),
- sumę przychodów finansowych (750 **Wn**),
- sumę pozostałych przychodów operacyjnych (760 **Wn**),
- zysk nadzwyczajny (770 **Ma**)

oraz w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego przeniesienie straty netto na konto 800.

Saldo konta 860 wyraża na koniec roku obrotowego wynik finansowy jednostki, saldo **Wn** – stratę netto, saldo **Ma** – zysk netto. Saldo ponoszone jest w roku następnym pod datą przyjęcia sprawozdania finansowego na konto 800.

### **ZASADY FUNKCJONOWANIA KONT POZABILANSOWYCH.**

#### Konto 090 – Środki trwałe obce.

Konto 090 jest kontem pozabilansowym, służy do ewidencji księgowej wartości początkowej środków trwałych, otrzymanych z zewnątrz, np. w ramach najmu, użyczenia, itp.

Po stronie **Wn** księguje się:

- wartość początkową przyjętego środka trwałego w momencie ich przyjęcia na podstawie

zawartej umowy lub protokołu odbioru.

Po stronie **Ma** księguje się:

- zwrot środków trwałych obcych po upływie okresu najmu, użyczenia.

Odpisów amortyzacyjnych i umorzeniowych dokonuje właściciel.

Ewidencja szczegółowa prowadzona jest z podziałem na właścicieli środków trwałych.

Konto 090 może wykazywać na koniec roku saldo **Wn**, które określa wartość brutto obcych środków trwałych.

#### Konto 975 – Wydatki strukturalne.

Konto 975 służy do ewidencji wydatków strukturalnych.

Na stronie **Wn** ujmuje się wartość zrealizowanych wydatków strukturalnych według klasyfikacji wydatków strukturalnych.

Na stronie **Ma** konta 975 ujmuje się łączną wartość wydatków strukturalnych pod datą ostatniego dnia roku obrotowego.

#### Konto 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych.

Konto 980 służy do ewidencji wartości planu finansowego wydatków.

Na stronie **Wn** konta 980 księguje się kwoty zatwierdzonego planu finansowego wydatków budżetowych oraz jego zmiany, z tym że zwiększenia zapisem dodatnim, a zmniejszenia zapisem ujemnym.

Na stronie **Ma** księguje się na dzień 31 grudnia równowartość zrealizowanych w roku wydatków budżetowych.

Wszystkie te dane ewidencjonuje się według podziałek klasyfikacji budżetowej wydatków.

Konto 980 na koniec roku nie wykazuje salda.

#### Konto 998 – Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego.

Konto 998 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych ujętych w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego.

Po stronie **Wn** ujmuje się :

- na dzień 31 grudnia równowartość dokonanych wydatków budżetowych w danym roku budżetowym,
- równowartość zaangażowanych wydatków, które będą obciążały wydatki roku następnego.

Po stronie **Ma** ujmuje się :

- wartość umów, decyzji i innych postanowień, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym.

Ewidencję szczegółową do konta 998 prowadzi się komputerowo z podziałem na wydatki ujęte w planie finansowym jednostki budżetowej danego roku budżetowego z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji wydatków budżetowych.

Na koniec roku konto 998 nie wykazuje salda.

Konto 999 – Zaangażowanie wydatków budżetowych przyszłych lat.

Konto 999 służy do ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych.

Po stronie **Wn** ujmuje się :

- równowartość zaangażowanych wydatków budżetowych w latach poprzednich, a obciążających plan finansowy roku bieżącego jednostki budżetowej.

Po stronie **Ma** ujmuje się :

- wysokość zaangażowanych wydatków lat przyszłych.

- równowartość przekięgowanego z konta 998 zaangażowania wydatków, które były planowane na rok kończący się, a nie zostały wykonane w wyniku przesunięcia realizacji na przyszły rok.

Ewidencję szczegółową do konta 999 prowadzi się komputerowo z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji wydatków budżetowych.

Na koniec roku konto 999 może wykazywać saldo Ma oznaczające zaangażowanie wydatków budżetowych lat przyszłych



W O J T  
Adam Marciniak